

**Coordonatorii colecției:**

Codrin Liviu CUȚITARU  
Simona MODREANU

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**

SEKO, DAVID

Războiul fără veac / David Seko

- Iași : Junimea, 2025

ISBN 978-973-37-2877-1

821.135.1

Redactor: Ioan RĂDUCEA

Tehnoredactor: Erna LUCA

Coperta: Ionuț BROȘTIANU

Coperta 1: *Death on the Pale Horse* (1796), Benjamin West,  
Institutul de Artă Detroit

Editura JUNIMEA,

Bulevardul Carol I

Parcul Copou, Iași

700 506

C. P. 85, Oficiul Poștal nr. 1, Iași

e mail: edjunimea@gmail.com

revistascriptor@gmail.com

Telefon: 0232 705 837

© David SEKO

© Editura JUNIMEA, IAȘI - ROMÂNIA

**David SEKO****Războiul fără veac****Editura JUNIMEA****2025**

**Sumar**

PROLOG .....	9
AMINTIRILE VULTURILOR .....	13
CORIDA PISICILOR NEGRE.....	63
BESTIA CU OCHI RECI.....	125
I. Șacalul.....	127
II. Șarpele .....	159
VIERS DIN GUZLA IERNII .....	181
CELE DOUĂ ȚĂRMURI.....	263
I. Rămășițe dintr-un rege .....	265
II. Frânturi dintr-o cruciadă .....	287
III. Cioburi dintr-un Dumnezeu.....	311
EPILOG .....	335

## PROLOG

Aerul e rece. Îmi zgârie nasul când respir. Asta mi-a plăcut mereu la locul uitat de lume în care m-am născut. E mereu frig. Soarele își face apariția rareori, iar când o face e mai rece ca pământul. Viscolul se pornește din senin și suflă cu poftă necruțătoare.

Oceanul e rece și el. Nebunul care s-ar avânta în valurile sale și-ar da duhul înainte să poată slobozi vreun urlet. Aduce cu el sloiuri de gheață, smulse de pe tărâmurii îndepărtate. Mă întreb cum arată acele locuri și cine le viețuiește. Mă întreb dacă acolo mai există timp. Eu cred că țărâmul nostru înseamnă și sfârșitul timpului, iar oceanul separă lumea memoriei de lumea uitării. N-am fost niciodată dincolo de ocean. Nu știu dacă am dreptate.

În cortul mic din piele și stuf, mama și tata m-au învățat să mă feresc de monștri. Îmi istoriseau despre creaturile sinistre care bântuie împrejurimile. Creaturi ale zilei și creaturi ale nopții. Ziua trebuie să vâneze și să te ascunzi, iar noaptea doar să te ascunzi. Nu ești în siguranță niciodată. De la o vreme, am realizat că monștrii sunt doar doi. Omul și frigul. Primul bântuie ziua, iar al doilea noaptea.

Tata a plecat într-o noapte și nu s-a mai întors niciodată. Am știut că l-a răpus frigul, și nu o bestie cenușie cu trei capete și răsuflarea de foc, așa cum îmi spunea mama. Era de ajuns să ascult ce ziceau sătenii, când nu credeau că mă aflu prin preajmă. Dar știam deja că putea fi doar unul dintre cei doi monștri.

Mama a plecat într-o zi și nu s-a mai întors niciodată. Am știut că a fost ucisă de un alt om, și nu de o creatură centipedă cu blană de urs, așa cum îi spuneam surorii mele mai mici. De la săteni am aflat că fusese împușcată din greșeală într-un exercițiu

militar. Nu știau că sunt prin preajmă, nu știau că-i aud, dar eu știam deja că putea fi doar unul dintre cei doi monștri.

Mă acopăr mai bine cu haina de blană și scrijelesc pământul mut cu toiagul. Cei doi oameni în haine portocalii lucrează de câteva ceasuri bune în acest pământ, chiar pe malul mării. Au săpat gropi și caută neconținut prin ele. Apar și dispar, iar uneori se împiedică. Nu știu de ce fac asta, dar simt că e greșit. Morții trebuie lăsați să doarmă, iar ei scot oase din pământ. Încearcă să trezească morții?

Aranjează cu atenție fiecare oscior și numerează craniile. Ce rost are? Nu înțeleg. Sunt obligat să stau aici pentru că „arheologii trebuie supravegheați de un localnic”. Nu înțeleg prea bine ce face un arheolog și nici de ce trebuie supravegheat. Dacă ei vor să tulbure morții, de ce trebuie să fiu și eu de față? Chiar ieri am ochit o vulpe atât de frumoasă! I-am pierdut urma și speram s-o caut azi, dar în schimb trebuie să-i privesc pe arheologi. Iată-i! Au scos un craniu cu un topor înfipt în el. Par bucu-roși.

Gropile sunt pline cu oase. Câteva craniile stau chiar și pe margini. Se hlizesc la ocean de parcă ar aștepta să se sfarme norii. Cândva, demult, aici trebuie să se fi dat o bătălie imensă. Nu știu cine s-a luptat cu cine, sau de ce, dar văd că au murit mulți. Mai mulți decât mă pot gândi. Poate că cei morți au trecut dincolo de ocean.

Mama și tata îmi povesteau despre războaie din vechime. Regi și împărați, săbii și arme de foc. Oare câți oameni au murit în război? Mai mulți decât a cunoscut oricine, vreodată, asta e sigur. Dacă i-ai pune unul lângă altul, nu numai că ar acoperi faleza. Ar acoperi întinderea asta de iarbă uscată, cât ai vedea cu ochii. S-ar pierde în zare. Până la urmă, frigul poate fi îmblânzit destul de ușor. Omul, în schimb... cum îmblânzești omul? Nu știu când au început războaiele sau când se vor termina. Cei care și-au lăsat rămășițele în pământul ăsta rece nu cred că știau nici ei. Dacă au trecut oceanul, singura alinare pe care au primit-o a fost că au uitat când și de ce l-au început pe al lor.

Oamenii de aici au murit de mâna omului. Nu pricep de ce arheologii nu-i lasă să doarmă. Aș putea să le zic să abandoneze oasele, dar nu m-ar înțelege. Și dacă m-ar înțelege, nu m-ar asculta. E munca lor de-o viață. Au mai scos un craniu! Un picior! O mână! Alt craniu cu un topor în el! Cuțite, sulite, săgeți. Dinți. Foarte mulți dinți. O să sfârșesc în pământ și cineva o să-mi găsească dinții, veacuri mai târziu. O să se hlizească la dinții mei cu care mestec pastrama. O să închidă oasele degetelor cu care mă agăț de toiag în punji de plastic și o să-mi înțepe fruntea cu ace.

Deodată, arheologii portocalii tresar. Studiază un obiect găsit în pământ și vorbesc unul peste altul. Sunt mirați peste măsură. Se uită în jur. Nici măcar nu mai par tulburați când dau cu ochii de mine. Atât de mare le-a fost surpriza. Mă întreb ce au găsit. Cei doi stau o vreme pe loc, privind obiectul. Vorbesc precipitat și încep să se plimbe în cercuri. Se uită ba la cer, ba la ocean. Probabil că descoperirea nu trebuia să fie acolo.

După un timp, așază cu grijă obiectul în nisip și se îndreaptă spre mașină. Frigul i-a învins. Din timp în timp, îi învinge. Intră în mașină și trântesc ușile. Vor să scape, măcar puțin. Nu contează că au veșminte groase, frigul se arată neîndurător cu toți cei care nu s-au născut în brațele sale. Cu mine, frigul e blând. Dar într-o zi s-ar putea să se întoarcă împotriva mea, dintr-un capriciu neînțeles. Așa s-a întâmplat și cu tata. Cu el, frigul era blând. Până când n-a mai fost. Nu sunt așa diferiți, frigul și omul. Monștrii seamănă în toate poveștile.

Oare ce au găsit? Niciun os nu i-ar fi mirat într-atât. Nici măcar un craniu cu un topor înfipt în el. Craniile îi bucură, nu îi miră. Mă apropii de locul unde au făcut descoperirea. Pe pământul înghețat zace un vas de ceramică, din care ies mai multe figurine umane, tot din ceramică. Știu ce sunt astea. Le-am mai văzut undeva. Încerc să-mi dau seama unde.

Aveam o amintire vagă, dar dispare fără urmă. Rămân cu senzația amintirii, dar dispare și ea. Nu le-am mai văzut niciunde. Dar de ce îmi par familiare? Nu îmi par. Nu știu ce sunt astea. M-am născut prea aproape de țărnam. Cum aș putea să-mi amintesc?

Nu înțeleg ce-i așa interesant la niște biete sculpturi. Dar nu înțeleg nici ce fac arheologii. Dacă niște oase le provoacă atâta bucurie, cine știe ce semnificații au aceste figurine umane? Par lipsite de noimă, și totuși poate că nu sunt. Cioplite cu măiestrie, e drept, dar sunt niște biete jucării de ceramică.

Unul dintre ei deschide ușa de la mașină. Privește în gol, meditativ. Celălalt îi spune ceva, dar nu-l bagă în seamă. Radioul merge înfundat, pârâind și bâzâind. Niciunul dintre arheologii portocalii nu înțelege cuvintele celui care vorbește. Eu le înțeleg. Omul de la radio spune că a început războiul. Rusia a invadat Ucraina.

Dacă ar înțelege, poate că ar fi mirați. Sau speriați, cine știe. Pe mine nu mă miră și nu mă sperie. Mama și tata îmi povesteau despre războaie din vechime. Regi și împărați, săbii și arme de foc. Mă amuză cei doi arheologi portocalii. Sapă după oase fără să știe ce-i în lume. Frigul și omul sunt doi monștri. Am învățat să mă tem de ei. Nu cred că pot fi îmblânziți.

Mă mai uit încă o dată la figurinele umane din ceramică, apoi mă îndepărtez. Arheologilor portocalii nu le place prezența mea, așa că încerc să fiu cât mai retras. Îi las să tulbure morții de unii singuri, fără să mă mai întreb de ce fac asta. Mă gândesc unde aș putea să găsesc vizuina vulpii. Număr ceasurile până când voi putea s-o vănez.

Aerul e rece. Îmi zgârie nasul când respir. Oare va fi la fel de rece când alți arheologi portocalii vor dezgropa oasele mamei? Oare suș privirile cui se vor bucura la vederea craniului străpuns de glonț? N-o să aflu niciodată. Toate se vor petrece la mult timp după ce voi fi trecut și eu oceanul, iar oceanul separă lumea memoriei de lumea uitării.

Un monstru l-a ucis pe tata și alt monstru a ucis-o pe mama. Acum încep din nou să se ucidă între ei. Asta mi-a plăcut mereu la locul uitat de lume în care m-am născut. E mereu frig, iar țărnul nostru înseamnă sfârșitul timpului.

## AMINTIRILE VULTURILOR



Cutremurul a lovit Peninsula Italică la miezul nopții. N-a curmat niciun destin și n-a provocat pagube însemnate. A căzut rapid în uitare, ca toate celelalte înfiorări de pământ care au zguduit pietre, au înfricoșat câini și au dărâmat pahare de pe etajere.

Muzeul de fotografie suspendat deasupra Mediteranei s-a prăbușit împreună cu versantul pe care fusese înălțat, dar a fost uitat și el. Așezarea fusese abandonată cu ani în urmă, iar oamenii din poze pieriseră sau părăsiseră de mult acele țărături.

Pline de însemnări, nenumărate fotografii s-au scufundat într-un vârtej alb-negru, împinse de rămășițele muzeului până pe fundul apei, acolo unde și-au găsit locul printre ruine romane și epave grecești. Hârtia fotografică s-a destrămat rapid în străfundurile apelor azurii, iar amintirile s-au despărțit definitiv de meleagurile cunoașterii.

Briza mării a risipit spiritele care au zăbovit mai mult decât le fusese scris. Uitarea s-a înstăpânit din nou peste chipurile prăfuite, împietrite în timp de o sfidătoare invenție omenească. Sfidătoare pentru că omul nu poate împinge memoria dincolo de moarte. Pentru că totul trebuie să treacă.

Cuvintele așternute pe spatele fotografiilor au devenit sare și spumă. Înaripate de valuri și lipsite de grai, au început să scalde faleze arse de soare, insule vulcanice și țărături africane:

*Câțiva membri ai mișcării de rezistență pozează în fața unui avion german doborât. În dreapta extremă e unchiul (aproape împlinise 24), împreună cu Dante, ciobănescul belgian pe care l-a salvat dintre dărâmăturile unei ferme iugoslave. Pălăria de pe capul său e acum a tatei. O poartă la fiecare liturghie.*

*August 1940, Siena*

Bătrânul tușește de câteva ori, apoi continuă să-și fumeze țigara. Îl privește pe sub sprâncenele stufoase pe căpitan, care așteaptă să audă sfârșitul povestirii. Primește în schimb o mărturisire neașteptată:

– Nevastă-mea zicea că nu-mi face bine, așa că m-am lăsat. Dar de când mi-a zis doctorul că nu mai e mult și dau colțul, m-am apucat din nou.

– Vă rog, spuneți până la capăt...

– Și ce dacă mă omoară? Mor oricum.

– Mai aveți...

– Puțin! Prea puțin ca să conteze.

– Nu la asta mă refeream, povestea...

– Da, tinere, știu.

Bătrânul stinge țigara. Tușește. Își aprinde alta. Tușește din nou. Își drege glasul și se lasă pe spate, ținând între degete manuscrisul șifonat:

– „În ultima dimineață a vieții sale, negustorul se trezi în apă. De adormit, adormise în patul său, doar își amintea prea bine. Dar, iată, de trezit se trezise în apă. Privi în stânga, privi în dreapta. Era scufundat într-unul dintre bazinele romane de pe malul râului. O piscină naturală, așa cum o numeau localnicii. Era gol pușcă.

Privindu-și mai atent corpul, se trezi acoperit de salamandre. Din cap până în picioare, sute de asemenea lighioane se cățăraseră pe el și roiau neconținut. Corpurile negre cu pete galbene începeau să-l înțepe și să-l zgârie. Deschise gura și încercă să urle, dar nu reuși să scoată niciun sunet.

Până la urmă, salamandrele se făcură nevăzute. Îngrozit, își privi pielea. Alunecoasă, neagră, cu pete galbene. Își atinse capul, pe care se întindea un țesut moale și cleios, fără urmă de păr. Picioarele și mâinile începură deodată să se micșoreze, iar din ultima vertebră a coloanei simți cum îi crește o coadă lipicioasă.

Se zbătu multă vreme, dar niciun zeu nu se arătă milos în fața rugilor sale, zămislite într-un grai din ce în ce mai puțin

omenesc. Era imposibil să-și schimbe soarta. Ieși lent din bazin și alunecă spre râu pe labele proaspăt crescute.

Își aminti de copilul pe care nu-l văzuse niciodată, de străinul cu pălărie și de femeia cu mască de lup. Apoi nu-și mai aminti nimic, pentru că salamandrele n-au nici memorie, nici gânduri și nici suflet. Se aruncă în apa limpede și se lăsă dus de curent, plescând ușor.”

Căpitanul privește în gol, încă rătăcit printre tainele poveștii. Bătrânul schițează un zâmbet. Discret, scoate din vestă o brichetă aurie și aprinde hârtia.

Căpitanul realizează prea târziu ce se petrece. Se repede confuz și smulge manuscrisul din mâna veștejită, dar cenușa i se sfarmă printre degete. Își privește abătut palmele înnegrite:

– De ce...?

– Așa am vrut.

– Dar de ce? Nu e prima dată când ardeți o lucrare măreață.

– Mari cuvinte folosești, tinere! Nu era nimic mai mult decât scorneala tulbure a unui bătrân bolnav.

– Atunci de ce ați vrut să mi-o citiți?

– Ca să nu moară nebotezată.

– Ați zis la fel când ați ars-o pe cea despre vulturi. Ce înseamnă?

– Nu-i loc de povești în vreme de război.

– Vă contrazic! Tocmai de asta am cerut să mă primiți.

Salamandrele, vulturii și celelalte închipuiri ale dumnezeoastrelor... dacă mai bate vreo inimă undeva sub cerul întunecat, în ele bate.

– Sunt prea bătrân ca să te mai conving. Sub cerul întunecat este doar întuneric. O să înțelegi tu până la urmă. Așadar, te interesează un cântec?

– Da. Un cântec. O poveste bună. Ca să-i îmbărbăteze pe oameni. Să le dea speranță.

– Mari cuvinte folosești, tinere!

– Doriți să mai explic o dată?

– Boala îmi ucide organele, nu memoria.

– Credeți că... puteți să-l faceți?

– Nu e nimic ce să nu pot face. Mai bine întrebă-mă dacă îmi doresc.

Stăruitor, căpitanul se ridică în picioare:

– Vă doriți?!

Bătrânul îl studiază o vreme fără să-i spună nimic. Așteaptă ca nerăbdarea să-i dea în clocot. Văzând că începe să roșească, se pune pe râs:

– Vino mâine la aceeași oră! Îl vei avea pe masă. Nu-mi plac tinerii, dar dacă e să aleg între voi și nemții...

– Italia nu vă va uita niciodată!

– Ba mă va uita. Toți mă vor uita. Și pe tine și pe Duce și pe neamț! Așa-i făcută lumea. Dacă n-am uita totul, crezi că acum ar mai fi război?

– Poate că...

– Hai să te conduc!

Bătrânul se ridică, neobișnuit de sprinten pentru vârsta lui. Aruncă țigara pe fereastră și îl urmează pe căpitan. Strada e scăldată în muțenie și beznă. O cucuvea îndepărtată cântă lugu-bru. Oaspetele grăiește plin de emoție:

– Mulțumim, cântecul înseamnă mai mult decât vă puteți închipui! Italia o să...

Bătrânul îi trânteste ușa în nas. Tinerii vorbesc prea mult. Măcar că și visează mult. Oamenii care visează puțin vorbesc puțin. Înaintea singurătății, preferă oricând acest motiv ca justificare pentru tăcerea sa cea de toate zilele.

Se așază din nou la masa de scris, cu un oftat prelung. Toarnă cafea rece într-un pahar ciobit. Își aprinde o nouă țigară. Privește pe fereastră, unde adierea nopții leagănă un pâlcc de leandri înfloriți. Ascultă cucuveaua și vede sicriul soției sale, chiar înainte de-a fi acoperit cu pământ. Uneori se trezește întrebându-se în ce stadiu de descompunere se află cadavrul ei. Își reprimă oripilat gândul de fiecare dată, dar nu-i poate înfrâna apariția. În orice caz, n-a mai rămas nimic în afară de oase. Au trecut deja zece ani. E singur de zece ani.

Ia o gură de cafea. Știe ce-i va scrie căpitanului. DiStefano, parcă așa se prezentase. Nu reușise să-i rețină celălalt nume. Tânăr, simpatic în măsura în care tinerii pot fi simpatici.

Cunoaște un cântec mai mult decât potrivit. Versurile vorbesc despre alți oameni și despre alte timpuri, dar suferința e împărtășită. Nădejdea rezistenței. Dârzenia și puterea de sacrificiu. Trebuie doar să-i schimbe forma, să-i ascundă curgerea sub o platoșă de fier. Își amintește din nou de soția lui, căci fără ea n-ar fi cunoscut acel cântec. Soarbe din cafea și trage adânc din țigară.

O întâlnește în urmă cu patruzeci de ani, călătorind de-a lungul văii fluviului Pad. Trecând pe lângă nesfârșitele plantații de orez, auzise un cântec înălțându-se din câmpurile inundate, ieșind la unison din piepturile a sute de femei. Ca vrăjit, descălecăse.

Le privise îndelung pe *mondine*, lucrătoare sezoniere din clasele de jos ale societății, nevoite să slujească pe bani puțini în noroiul jilav, sub privirile necruțătoare aruncate de *padroni*, care le vegheau supliciul de dimineața până seara.

Stăteau cu spatele aplecat ore în șir. Chipurile se pierdeau printre tulpinile verzi ale orezului. Ascundeau lacrimi și urlete nerostite. Insectele tăbărau fără oprire, iar lipitorile se înfingeau cu încăpățănare în picioarele goale. Femeile smulgeau buruieni, dar buruienile nu se mai terminau. Soarele ardea cu o putere de neimaginat. Ar fi vrut să lupte, dar n-aveau cu cine. Ar fi vrut să plece, dar n-aveau unde. Tot ce puteau face era să cânte:

*Alla mattina appenaalzata  
o bella ciao bella ciao bella ciao, ciao, ciao  
alla mattina appenaalzata  
in risaia mi tocca andar.*

El privea înmărmurit. Câmpurile păreau infinite, la fel și munca pe care *mondinele* o aveau de făcut. Aveau de smuls buruienă cu buruienă și păreau a fi ele însele niște biete fire de neghină aruncate în orezul fără capăt. Și totuși munceau, cântau și

mergeau mai departe. Cu pași mărunți, dar nu se opreau niciodată.

*E fra gli insetti e le zanzare  
o bella ciao bella ciao bella ciao ciao ciao  
e fra gli insetti e le zanzare  
un dur lavoro mi tocca far.*

Își amintește că se întrebase dacă el ar fi în stare să se înhame la o asemenea muncă. Nevoia schimbă firea oricui. *Mondinele* erau nevoite să lucreze, căci aveau copii acasă și soți în cârciumi. Soarele ardea cu o putere de neimaginat.

*Il capo in piedi col suo bastone  
o bella ciao bella ciao bella ciao ciao ciao  
il capo in piedi col suo bastone  
e noi curve a lavorar.*

Și ce adânc era noroiul și ce mai roiau insectele, iar *padroni* se plimbau cu mâinile la spate și urlau ca din gură de șarpe. Credeau ei că de bunăvoie slujesc bietezele ființe?

Și iată că muncesc în continuare, se minuna el. Voința le împingea, o voință de fier cum rar se găsește pe lume. Își amintește ce cugeta: „Dacă ele ne-ar purta războaiele, atunci le-am câștiga pe toate.”

*O mamma mia o che tormento  
o bella ciao bella ciao bella ciao ciao ciao  
o mamma mia o che tormento  
io t'invoco ogni doman.*

Și ce putere avea cântecul! Cât de viu putea să răsune, deși *mondinele* erau frânte de oboseală. Nu se luptau numai cu buruienile prin versurile amare, ci se luptau cu întreaga orânduire beteagă care le nevoise să-și rupă spinările în țărână, de la răsărit până la apus, din aprilie până în iunie, an de an.

*Ed ogni ora che qui passiamo  
o bella ciao bella ciao bella ciao ciao ciao  
ed ogni ora che qui passiamo  
noi perdiam la gioventù.*

Într-adevăr, erau atât de tinere și atât de frumoase. La vârsta lor, contesele și fiicele burghezilor colindau Europa, se avântau în intrigii amoroase și culegeau din belșug roadele tineretii. *Mondinele* culegeau buruieni, zdrobeau melci și scuipau sânge. Nu cunoșteau dezamățul, șampania și euforia. Cunoșteau doar orezul, noroiul și țăntarii, iar soarele ardea cu o putere de neimaginat.

Și cântau în continuare. Alte arme n-aveau. Smulgeau buruieni știind că, în ochii stăpânirii, ele sunt buruienile. Și ce dacă? N-aveau de ales. Uneori se revoltau, dar erau dezbinat ușor și supuse degrabă. Așa că smulgeau în continuare, cântau și gândeau că într-o zi vor izbândi. Cereau ele imposibilul? Nicicum. Își cereau doar omenia.

*Ma verrà un giorno che tutte quante  
o bella ciao bella ciao bella ciao ciao ciao  
ma verrà un giorno che tutte quante  
lavoreremo in libertà.*

O zărise când isprăviseră cântecul. Era printre primele, chiar la marginea drumului. Se ridicase pentru o clipă, iar privirile li se întâlneau. O fixase ca lovit de trăsnet. Nu mai văzuse niciodată o ființă atât de frumoasă. Își amintește că îi spusese fără să stea pe gânduri:

- Hai cu mine!
- Ea îi răspunsese la fel, fără să stea pe gânduri:
- Am un băiat. Dacă îl vrei, vin.
- Îl vreau.
- Altceva n-am pe lume. Poți să ne duci unde vrei.
- Suie-te pe cal!
- Promite-mi doar că o să fii bun.